

DOMOVINA

Izhaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Depisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 vin. za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primerni popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 krona, za četrt leta 2 kroni, katera naj se pošilja: Upravništvu „Domovine“ v Celju.

Slovenci v Gradcu — brezpravni.

Kar smo mi vedno trdili, da v nemškem Gradcu za Slovence ni pravice, da se nam delajo od tam v gospodarskem in kulturnem razvitku vsakojake zapreke, to priznavajo sedaj tudi Nemci sami.

Razgrajacu Walzu se je ponesrečila zagrožena nakana, da napravi pri prihodu slovenskih poslancev v deželni zbor „takšen škandal, kakršnega še Gradec ni videl.“ Dostojnosti in miloljubnosti vajeni naši poslanci so pač prisostvovali dež. zborovanju toliko časa, da so se rešile zadeve splošne važnosti; ker pa so drugi dan pričakovali nemško razgrajanje, niso se seje polneštevilno udeležili.

Želja po škandalih je Nemce tako razvnela, da so storili to po svojih listih, česar jim ni bilo mogoče v dež. zbornici.

Graška „Tagespost“ ter celjska „vahtarca“ pišete: „Spodnještajarski Slovenci nimajo pravnobene pravice zahtevati zase parlamentarnih pravic in parlamentarne dostojnosti v Gradcu.“ Z drugimi besedami: Slovenci so v Gradcu brezpravni tujci, ki bi se niti ne smeli prostovoljno odtegniti škandalom, katere jim Nemci pripravljajo; voljno naj bi se pustili ometavati s „kulturnim“ nemškim blatom.

Na izbrube stekliša Walza ni imel deželni glavar niti ene grajalne besede, temveč je celó izjavil, da v obdolžitvi: Slovenci v Celju so ubijalci, ne najde nič žaljivega za Slovence. S tem je deželni glavar grof Attems sam priznal, da so Slovenci v svojem deželnem zastopu brezpravni, katere se sme nekaznjeno žaliti in obrekovati. Naj bi dež. glavar prelistal sodne akte pri celj.

skem sodišču, pa bi zvedel, na kateri strani je iskati ubijalcev in tolovajev!

Z žaljenjem naših zastopnikov pa je žaljen ves slovenski narod na Štajarskem. Če se ni dalo našim poslancem zadoščenja na surovih nemških napadih, kliče po maščevanju ves slovenski narod. Deželna vlada se strinja z nemškimi hujskači, nemški listi sami pripoznajo, da za Slovence ne veljajo isti parlamentarni odnosi v Gradcu, kakor za Nemce, zato pa naj nas pusté „Proč od Gradca!“

Čenčanje nemških listov, da tudi Slovenci ne pripusté vseh zastopstev v Celju Nemcem, je kričeča — bedastoča. Ali naj še v okrajni šolski svet celjski, ki je namenjen zgolj slovenskim šolam, vzamemo nemške zastopnike, kateri imajo itak svoj mestni šolski okoliš? Koliko slovenskih zastopnikov mesta Celja pa sedi v celjskem mestnem šolskem svetu? Niti eden ne! In vendar tvorimo Slovenci v mestu več odstotkov, nego vsi Nemci po vseh slovenskih okrajnih šolskih okoliših celega Spod. Štajarja. Ali naj prepustimo celjskim nemškutarjem radovoljno še okrajni zastop, ki zastopa le koristi slovenske pokrajine? Ali nimajo celjski Nemci svoj avtonomni mestni zastop, in koliko Slovencev zastopa skoraj tretjino celjskega prebivalstva v tem zastopu? Niti ednega ni. A taki ljudje naj še govoré o zapostavljeni enakopravnosti! Kakor nas Nemci in nemška deželna vlada prezirajo, tako se osamosvojimo i mi: „Proč od Nemcev, proč od Gradca!“

O bolgarskem narodnem gospodarstvu.

Odkar so se Bolgari osvobodili turškega jarma in si ustanovili po zgledu drugih evrop-

skih narodov svojo dejanski neodvisno državo, jeli so se vesti na svojo škodo kot kaka velesila. Vse svoje razmere prikrojili so si po zahodno-evropskem vzorcu, vse njihovo javno življenje je nekaj odsev novodobne civilizacije starega sveta.

Mlada Bolgarska pa od časa svojega preporoda noter do današnjih dnij ni mislila na to, če so vse te novodobne naredbe zanjo primerne, če jej donajajo prave koristi in če zmore vsa prej neznana bremena.

Stoprav v zadnjem času so se jele bolgarskim državnikom odpirati oči, uvidevati so začeli svojo onemoglost in odvisnost od zahodne Evrope.

Kaj je bilo treba Bolgariji toliko nepotrebne vojaštva, pod katerim stokajo celo stokrat gmotno jačje države; čemu ji je vzdrževanje pomorske šole, ko pri danih razmerah ne pride v poštev njena mornarica; čemu toliko konzulatov v drugih deželah, ki ne koristijo niti za desetino tega, kar se zanje potrosi; čemu graditi železnice, če ni potrebnega denarja, če so nepotrebne in ne morejo tekmovati z že obstoječimi prometom zadostujočimi. Našteti bi se dalo še marsikaj, kar je pri sedanjem položaju odveč, kar naravnost škoduje in uničuje gmotno stanje nerazvite Bolgarije.

Bolgarija je s svojo politiko po zgledu velesil prišla tako daleč, da je izgubila v inozemstvu ves up, da izsesana do mozga ne more prav za prav ne naprej ne nazaj.

Da je temu tako, priča najbolje način, kako se skuša bolgarska vlada iz pričujoče denarne suše izkupati. Denarja mora imeti, naj si ga že dobi od te ali one strani. Ker so se vsi drugi viri posušili, segla je po plačah državnih

LISTEK.

Knjige družbe sv. Mohorja leta 1899.

(Konec.)

Razven do sedaj navedenih povestij, spisov prinaša „Koledar“ nadalje Životopis pokojne cesarice, rajnega vodje družbe sv. Mohorja ter vzglednega Slovence pokojnega Hausenbichlerja. Zanimivi sta tudi vsak po svoje dopis sloveče božje poti Sv. Gora pri Gorici in Razgled po katoliških misijonih.

Pesnice pa so same na sebi mične, toda snov je stara in zato manj porabna, kakor v povestih.

Druga knjiga, katero je izdala družba sv. Mohorja so Stritarjeve: „Jagode“.

Stritar je znan in priznan pesnik in pisatelj. Poznajo ga tudi Mohorjani, katerim je lani poklonil svoj „Pogovor pod lipo“. Zato bi bilo skoro odveč o njegovem najnovejšem duševnem skoru odveč o njegovem najnovejšem duševnem plodu govoriti, da je ni krenil na stare dni na drugo, rekel bi, od njega nepričakovano pot.

Stritar se je zamislil v kmečko življenje in nam podaril sad teh svojih, tuintam dejan-

skim razmeram ne ve več popolnoma odgovarjajočih spominov v imenovani knjigi.

Nadél pa jim je deloma prazniško obleko, deloma jih oživljal v igrokazih, najlepši in najobširnejši del — Janko Božé ta — riše nam v nevezani besedi.

Povsod razodeva Stritar svoj dober spomin na leta, katere je preživel v domačem kraju, niti ednega stanu ni, o katerem ne bi vedel povedati njegovih dobrih in slabih strani, kakršne ima večinoma še dandanes.

„Potrjen mladenič!“ s kakim ponosom se ozira po tovariših, katerih niso spoznali sposobnim nositi puško, kako domišljav je celo, seveda dokler še ni skušal vojaškega stanú; ko pa stoji v mrzli noči, na božični večer, v tujem mestu „na straži“, navdajajo ga že druge misli. „Kako lepo je zdaj doma“, jaz pa moram tukaj bivati, pač težaven stan, vojak, je tvoj!

A slovenski fantje niso jokavi, ne udajajo se otožnosti. Kmalu se jim ponudi prilika, pokazati se v pravi luči, ko korakajo „skoz vas“. „En vojak za dva moža“, si misli, saj „kar deklet je, vse zija“.

Pa čemu bi tudi povešal glavo, saj vojaška leta ne trpe večno. In njemu napóči vesel dan, ko list popisan je prejel, z njim vesel

domu koraka. Tedaj pa poje na vse grlo in ne brez vzroka tisto: „Nobene bukvice niso tak lepe — — —“

Seveda, zmirom pač ne poteče doba vojaških let tako mirno; napóčijo dnevi, ko mu je vzeti „slovo“ in iti v „boj“ za domovino. Toda pogum ga tudi v takih trenutkih ne zapušča; saj zgodovina nam to potrjuje.

In če mu je bila usoda mila, če ni padel na smrt zadet, temveč bil samo „ranjen“ in čakal „vrnitve“ k svojim dragim, s kako samozavestjo, da skoro pretiranostjo pripoveduje o svojih dogodkih „stari vojak“.

Ta za vojskinih časov toli cenjena slovenska kri zaslužila bi v mirnih časih pač več spoštovanja — vsaj toliko kot druga!

Ne gleda pa naše ljudstvo rado samo na vojaka, bolj kot njega radujejo se posebno starši dijaka, kadar pride „na počitnice“, ko biva po dolgem času čisto vanjski, ves spremenjen „zopet doma“. Častijo ga že od prve gimnazije in se ga tajno radujejo, ker postal bo „sin duhoven“, kar pomeni med našim ljudstvom še vedno toliko kot „amen“ v Očenašu.

Vojak in dijak imata pač priliko, izobraziti se in naučiti življenja po svetu, ne tako naša dekleta, katerim je največkrat edina učenica

uradnikov, pristigla jih je za 20 do 30 odstotkov, kajpada z obljubo povrniti to v 15 mesecih z obrestmi vred. Sam knez je odjenjal od svoje civilne plače precejšno svoto, pa kaj, ko vse to še nič ne izda. Seči je treba še dalje in lotiti se ravno istega stanu, h kateremu se v hudih stiskah vsaka država zateka; vlada je, da zmanjša letne izdatke, opustila poljedelske nadzornike, ustavila dosedanje podpore za drevesnice in za zboljšanje domače živine. Prej se je že prepovedalo okrožnim svetovalcem prispevati za poljedelstvo in uporabljati dotične svote za grajenje cest. In to bi naposled ne bilo še tako hudo, da ni storila vlada še drugega koraka, ki bo še huje odiral in stiskal ljudstvo. V „sobranju“ je stavila predlog, upeljati mesto dosedanjih davkov v denarju zopet desetino, kakršno so plačevali nekdanj pod turškim gospodstvom. Desetina pa je bila eden izmed glavnih vzrokov nezadovoljstva s turškim jarmom in je kot agitacijsko sredstvo največ pripomoglo k osvoboditvi Bolgarov.

Vanjska dolžnost, katero je smela turška gosposka od svojih podanikov zahtevati, postala je desetina sredstvo odiranja in izsesavanja ljudstva. Isto pa bo tudi sedaj, če morda ne v toliki meri; in za to se mora reči, da bolgarska vlada koplje sebi in svojemu narodu jamo, kateri bi se dalo pač na drug način in uspešneje izogniti.

Če še pristavimo, da je nemalo pripomogla do sedanje denarne krize še zlata valuta, navedli smo pglavitne vzroke boleznij, za katerimi bo leha mlada Bolgarija. Mesto pa, da bi se, če ne naravnost pospeševala narodno gospodarstvo, vsaj ogibala očividnemu oviranju, stori ravno nasprotno, uporablja za hipno pomoč sredstva, katera iščejo morda zastoj primera.

Če pojde tako naprej, pač ni težko proročati, kaka bo bodočnost Bolgarije, morda tudi drugih balkanskih držav, ki so jo liki Bolgarija politično in gospodarski zavozile in ki jim preti ednaka usoda, ako ne krenejo za časa na druga pota.

Celjske in štajarske novice.

(Za porotno zasedanje v letu 1900 pri celjskem okrožnem sodišču) so odločeni kot predsednik A. pl. Wurmser, kot namestniki pa dež. sodni svetniki: Lovrenc Ulčar, Jos. Reitter, in Štefan Katziantschitz.

(Slavni okr. zastop celjski) je „Kat. podp. društvu v Celju“ daroval 500 K. Bog povrni! Ko bi se tudi drugi okr. zastopi in denarni zavodi po Slovenskem enako blagohotno spominjali tega prepotrebne društva!

(Silvestrova veselica narodne čitalnice v Celju) ostane obiskovalcem iste gotovo še dolgo časa v prijetnem spominu. Saj pa tudi velika dvorana v „Narodnem domu“ ob enakih prilikah še ni bila tako natlačeno polna, kakor upravlja večer. Zabavo, ki je bila namenjena le in v

prvi vrsti čitalniškimi članom, posetilo je obilo drugega občinstva. To sicer ni tako zelo napačno, vendar bi nas navdajalo še večje veselje, ako bi na prihodnjo čitalniško veselico to „drugo“ občinstvo prišlo, kakor člani našega najbolj imenitnega društva. Živahno zabavo je v prvi vrsti povzdignil vrlo zanimiv spored. Kar in kolikor zmoremo celjski Slovenci, vse je bilo ta večer na odru. Naši diletanti — kdo naj jih še tako nazivlje — so predstavljali precej duhovito francosko ednodejanko „Les femmes qui pleurent“ (Ženski jok). Gibčno konverzациjo, zasoljeno z dovtipi, finesami in pikanterijami, so predstavljavci spravili do polne veljave. Ako povemo, da je bila zopet naša dična igralka gospica Meta Baševa na odru, tedaj lahko opustimo daljno oceno njene igre. Vlogo mlade lepe vdove, ki ima ključ od kase in ki pozna življenje, nam je podala izborna. Nasprotno sliko, mlado neizkušeno ženo, ki pa je kaj dovzetna za pripomočke iz arzenala ženske rafiniranosti, je predstavljala kaj spretno gospa Karlovšekova. Bonvivanta, kateri ni nikdar v zadregi izumiti kako zvijačo, da izvabi od bodisi kogarkoli kaj denarja, kate-rega nese v igralnico, je pogodil kar najbolje g. dr. Ravnihar, ki nam je kot predstavljavec v enakih vlogah že star znanec. Mladooženjenca, ki žedi v medenih tednih, to nehvaležno vlogo je prevzel g. Sax, ter jo najčistneje rešil. Premetenega in zvitega slugo je dal naš regisseur g. Perdan. Bil je protitip tistih hotelskih slug, ki imajo za bedastim smehom skrito najbolj navihano premetenost. — Naše pevsko društvo, ki je zapelo s priznano točnostjo dve narodni pesmi harmonizovani od g. Koruna, se je posebno izkazalo v obsežni Foersterjevi skladbi „Venec Vodnikovih in na njega zloženih pesmij“. Tako moški zbor, kakor mešani zbor, posebno pa kvartet (gg. Stojan, dr. Ravnihar, Volovšek, Krevl) so vse velikanske oblike imenovane skladbe premagali z neko preciznostjo, da je vzbudila ista v nas resnično občudovanje. Vlogo spremljevalca je prevzel naš orkester ter je izvel razmeroma jako dobro. — V krasnih in zelo težavnih skupinah je nastopal telovadski zbor (15 telovadcev) „Celjskega Sokola“ pod vodstvom načelnika brata Benčana, kateri se nam je ta večer izkazal so sebnost kot spretni arangeur krasne alegorije o polnoči. Ob vznožji velike z zelenjem bogato okrašene skupine stojita dva gnoma (Boc in Hočvar ml.), ki z začudenjem kažete na velikansko jajce, iz katerega razbitih lupin rado vedno kuka v svet sveže mlado leto (Zabukošek mlajši) ter nas veselo pozdravlja. Skrbnim očesom je varujejo štiri krasni geniji (gospice Jela Filipičeva, Mici in Pavla Miklavčeva ter Tošova), kateri s svojimi velikanskimi peruti ščitijo mlado življenje. Slovanski grbi v rokah genijev nam jih označijo, kakor genije slovanstva, kateri ču jejo nad bodočnostjo Slovansko. Le-tej je tudi v navdušenih besedah govorilo o polnoči g. dr. Jos. Serbec, predsednik čitalnice. Besede so našle

tako navduševalen odziv v srcih vseh navzočih, da je vse občinstvo ob spremstvu godbe stoje zapelo „Naprej zastava slave...“! Godba je ta večer sploh neumorno svirala več ali manje umetne komade ter zopet jasno dokazala, kako spreten vodnik in učitelj jo vodi. Glasno odobravanje je našel posebno dvospav (gospica Vrečerjeva in gospod Salmič) ob spremstvu godbe, kateri je g. Korun vglasbil po narodnih motivih. Trdno se nadajamo, da bo še ta valček ostal za stalno na programih naših veselij. Za nenkročen smeh sta skrbeli naš nedosežni komik g. Salmič in pa g. Boc s svojim prešaljivim nastopom. — Srečolov je donasal srečnim lovcom bogata darila. Živahen ples, ki nas je zazibal v novo leto, pa je trajal še do ranega jutra.

(Plesni venček) priredi v letošnjem predpustu „Celjska čitalnica“ dne 28. prosinca 1900.

(Nemčurska metamorfoza) V tukajšnjem nemškem lističu čitamo, da je bil promoviran doktorjem F. Smerecker, sin velikega Nemca Smockerja v Sevnici. Iz Smrekarja Smerecker, iz tega Smocker, kaže da nemška duhovitost pri nas napreduje.

(Občinske volitve v Škofjivasi) vrše se dne 15. in 16. t. m. Kar vodi narodni občinski zastop upravo, je ta občina tako uzorno gospodarjena, da dela čast možem, ki ji načeljujejo; posebno pohvalo pa še zasluži uzorni župan. Zato smo prepričani, da volilci vedo ceniti domače gospodarstvo, ki je v korist cele občine in vsakega posebej ter da bodo prišli na dan volitve vsi in volili ednoglasno može, ki so se skazali kot izborni gospodarji in soobčani.

(Koncert „Vranske Vile“ na Vranskem) s sodelovanjem uniformirane narodne godbe v Celju bo 6. prosinca 1900, kakor je soditi in pričakovati po dosedanjih pripravah jako sijajen. V sporedu je več novih lepih točk od mojstra Foersterja in skladb od Fr. Koruna. Naša deviza naj tedaj bo: v soboto vsi na Vransko!

(Občni zbor Savinske podružnice „Slov. planinskega društva“) je preložen — radi veselice na Vranskem — in se bode vršil 1. svečana popoldan po istem sporedu.

(„Narodna čitalnica“ v Gornjem gradu) je imela 31. dec. m. l. svoj občni zbor. Novi odbor se je sledeče sestavil: načelnik Josip Krajnc st.; veleposestnik in lesni trgovec; namestnik Kaz. Bratkovič, c. kr. notar; blagajnik Fran. Kocbek, nadučitelj; tajnik I. Šijanec, učitelj; odborniki: Josip pl. Iljašič, c. kr. uradnik; Perne Fr., posest.; Krajnc Josip ml., trški mladenič; namestnika: Knez Alojz, c. kr. dav. oficijal in Mikuš Josip, gostilničar.

(V Gornji Savinski dolini) je v neke vasi hiša v kateri stanuje pet žen s svojimi otroci in vse imajo može v Ameriki. Težko bi našel kje tej podobno hišo! —

(Posojilnica na Dolu pri Hrastniku) ima svoj občni zbor dne 15. t. m. ob 3. uri popoldne v posojilniški pisarni.

„stara mati“. Stopivši v zakon, obhajajoč „ženitovanje“, daje jej dobre nauke sicer v šaljivi obliki, dokler še biva njena hčerka kot „nevesta“ v njeni hiši. Iste vrste je še pesmica „mati hčerki“.

Krajše, a nič manj mično kot dosedaj navedene opeva pesnik druge stanove in dogodke na deželi „Mati so rekli“ in „Prva laž“ sta lepo svarilo vsem; „Ženi na smrtni postelji“, ki ostavlja ljubečega moža in dvoje otrok, posvečeno je baš tako ganljivo, kakor naslednjemu dogodku „Umirajoča mati“ po četero kitic.

Predaleč bi nas vedlo, ako bi omenjali še druge pesmice vsako posebej. Dosedaj širše omenjene kažejo nam dovolj jasno, kako dobro pozna Stritar kmečko življenje in njega solnčne in senčne strani; tu omenjene pa zadostujejo tudi napotiti bralca, da čita i druge z isto pozornostjo in istim zanimanjem, kakor prve. Edna kot druga ima za predmet prizore iz kmečkega življenja, vsaka izmed njih bodri, svari in daje o dotični stvari premišljevat, dasi se mora priznati, da to ali ono dandanes ni več tako, kakor je bilo za mladih let pesnikovih, da so se zlasti nekatere šege in navade če ne povsem opustile in pozabile, pa vsaj izgubile prvotno svoje lice.

V enakem duhu pisani so igrokazi. Dalo bi se jim tuptam kaj ugovarjati, ker marsikaj ne odgovarja dejanskim dogodkom. Tudi bi bil pesnik boljše storil, da nam je podal daljši igrokaz, kakor so njegovi posamezni prizori in podobe.

Najboljše med vsem je pa „Janko Bože“. Nobena še tako lepo in priprosto pisana pesem in še tako dovršen in mičen igrokaz pa ne dosega v našem splošno malo izobraženem narodu takega učinka, kakor lepa, slehernemu umljiva povest, pisana v nevezani besedi. Prepričali so se tudi lahko, da čita naše ljudstvo najraje v prozi pisano berilo, bodisi vsebina taka ali taka in to je umljivo.

Kar se tiče našega Jankota samega, zdi se nam za njegova leta naravnost premoder. Če bi hoteli verjeti, da je bil res tako moder in skrben, morali bi nehoti misliti, da je neka izjema med njegovimi vrstniki. In zakaj take izjeme izbirati za predmet? Težko, da bi našle posnemovalcev med doraslimi šolarčki, kakršni je bil Bože.

Ako izvzamemo par hib, katere smo tako mimogrede omenili, moramo na drugi strani reči, da so Stritarjeve „Jagode“ splošno najboljše berilo, katero je podarila letos družba svojim čla-

nom in da je želeti, da nam poda pisatelj še večkrat kaj ednacega.

Ozrimo se po tretji knjigi: „Postrežba bolnikom“. Gledé na aktualnost in porabnost je ta knjiga nedvomno najboljša, kar smo jih letos od družbe prejeli. Škoda, da ni Homan opisal vsaj najnavadnejša zdravila; to bi dajalo knjigi še večji pomen, kajti ljudstvu ne bi bilo treba zatekati se za vsako malenkost k zdravniku, ali pa zavoljo pomanjkanja denarja do skrajnosti zanemarjati ob sebi neopasno bolezen.

Uverjeni smo, da bi bil Homan istotako gladko, vsakomur umljivo, popisal nekatera zdravila, ki si jih lahko vsak sam, ali po bližnjem napravi. Družba sv. Mohorja naj bi v bodoče za to skrbel, kajti „Domači zdravnik“ se je vednoma že pogubil in je torej le še malokomur pri rokah. Sicer pa bi se saj skupaj spadajoča dela skupaj izdajala!

Tudi Vrhovčeva „Avstralija in nje otoki“, je sama na sebi prilična in poučna knjiga. Jezik Vrhovčev je tako lep, gladek in umljiv, da se bere njegovo zemljepisno in zgodovinsko berilo, kakor kaka povest. Ogiblje se vsemu, kar bi utegnili čitatelje dolgočasiti, vendar privzema vse, da mu poda jasno in popolno sliko petega dela sveta od časov njegovega odkritja pa do danes.

(Okrajni zastop Šmarje pri Jelšah) je v svoji seji dne 30. dec. 1899 ednoglasno sklenil v pokritje okraj. potrebnosti v l. 1899 pobirati 37 % okr. doklade; torej 7 % manje kakor v l. 1899. Občinam lastnega okraja ozir. za višje dovoljenje priporočilo se je v pokritje občinskih potrebščin v l. 1900 naslednje doklade pobirati: Sv. Hema 60 %, Lemberg — %, Nezbiše 60 %, Sv. Peter 60 %, Ponikva 50 %, na direktni davek in 20 % užitnine, Roginska gorca 77 %, Sladka gora 70 %, Slivnica 31 %, na dir. in 10 % na užit. davek, Okol. Šmarje 55 %, na dir. in 15 % na užit. davek, trg Šmarje 72 %, na dir. in 20 % na užit. davek, Sv. Stefan 57 %, Tinsko 68 %, Sv. Vid 25 %, Zibika 80 %, in Žusem 138 %. — Okraj. blagajnikom je bil ednoglasno izvoljen g. Iv. Debelak, učitelj in okr. odbornik v Šmarju. Za narodne dobrodelne ustanove se je ednoglasno sklenilo v l. 1900 darovati: „Dij. kuhinji v Celju“ 30 gld., Slovensko nemški gimnaziji 30 gld., Slov. narod. godbeni šoli v Celju 100 gld. — Želeti in upati je, da bode novoizvoljeni okr. zastop kakor pri tej prvi, tako tudi pri vsaki nadaljni seji za splošni blagor celega okraja, kakor tudi v smislu našega narodnega prebivalstva deloval in da bode v bodoče še tudi o sadu tega blagega požrtvovalnega delovanja poročali.

(Bralno društvo pri Sv. Martinu v Sromljah) ima dne 6. prosinca t. l. ob 3. uri popoldan svoj II. občni zbor. Na dnevnem redu je 1. Poročilo tajnikovo in 2. razni predlogi in pogovori. Ker se bodo pri tem zboru važne reči razpravljale, se vsi udje uljudno vabijo k udeležbi. Pri tem zboru se tudi sprejemajo novi udje. Odbor.

(Bralno društvo v Cezanjevih) ima svoj občni zbor dne 14. januarja t. l. popoldne ob 3. uri z običajnim sporedom. K obilni udeležbi vabi vljudno odbor.

(„Slomšekov večer“) priredi bralno društvo pri Kapeli blizu Radgone dne 7. prosinca 1900 v prostorih gosp. Lubca „pri zidu“ s sledečim sporedom: Gledališna igra, tombola, petje, slavgovor. Začetek ob 3. uri popoldne. Vstopnina 10 kr. Kapelčani in sosedje! Počastite z mnogo-brojno udeležbo našega nepozabnega Slomška. Odbor.

(Umrl je) v Središču tamošnji tržan gospod Tomaž Dečko, oče celjskega odvetnika in deželnega poslanca gospoda dr. Ivana Dečka ta, v starosti 85 let. N. v m. p.

(Bralno društvo „Edinost“ v Središču) ima v nedeljo, dne 7. prosinca v društvenih prostorih gostilne g. Šinka svoj letni občni zbor z običajnim sporedom. Začetek ob 7. uri zvečer. Domačini, vzdrinite se in pristopite k tako potrebnemu društvu!

(Iz Središča.) Dne 26. decembra 1898 je bil pri nas prvi koncert mladega tamburaškega zbora, ki je bil živ dokaz njegove marljivosti in vztrajnosti. Vsi komadi so se dobro igrali, a po

sebe je poslušalcem ugajalo: „Tamburaška ko-račnica“. V obče priljubljena: „Dolenska“ se je res mojstersko izvršila. Za sporedno peto točko bi trebalo brdetašu več vaje, ker je brde prilično težko igrati, igralec se pri tem ne malo muči. Koliko vpliva ima na poslušajoče goste, razvidno je iz tega, da se je vkljub končanemu koncertu občinstvo nerado napotilo domov. Hvala bodi g. učitelju Fr. Serajniku za veliki trud in domoljubno požrtvovalnost, ker on malone vsak dan mlade tamburaše, kateri še se malo časa učijo, marljivo vadi. Želeti bi bilo skoraj zopet slišati divne glasove milozvočnih tamburic!

(V Gradiški pri Mariboru) je 24. decembra 1899 viničar L. Ribič hudo ranil svojega očeta, ker mu ni hotel dati zahtevane smodke. Zločinca, katerega je slaba tovaršija spravila do tega čina, so orožniki zaprli.

(Papirnica v Gratweinu pri Gradcu) je dne 2. t. m. ustavila velik del poslovanja, ker ni dobili od nikoder premoga. Opustitev bodo najhujše občutili delavci.

(Cesar na Gornjem Štajarskem) Dne 2. t. m. je prišel naš cesar v Radmer pri Ljubnem, kjer se udeleži velikih dvornih lovov.

(Za prevažanje piva in mineralnega olja iz Ogrske ozir. Hrvaške) kakor hitro se gre za več kot 2 litra piva ter več kot 2 kg. mineralnega olja so določene za prihodnje leto samo nastopne deželne ceste: od Kōhida v Radgono, Gor. Lendva Pristova v Ljutomer, od Perhovec in Trnovce v Središče, od Križovljan čez Zavrč v Ptuj, od Krapine Hlevnice v Rogatec, od Pregrade v Rogatec in od Savskega marofa v Brežice. Na vseh drugih prevoznih mestih je plačati colnino.

Slovensko učiteljstvo napreduje v svoji organizaciji.

Ako se kdo tesneje druži krog svojih tovaršev, ako več ljudi zbira svoje moči, ako si kdo urejuje svoje gospodarstvo po boljših načelih, pravimo, da se organizuje in to delo se imenuje organizacija. Vojaki imajo svojo strogo službeno organizacijo, naše učiteljstvo ima tudi svojo službeno organizacijo, zraven katere so si učitelji ustanovili še stanovsko organizacijo. V vsakem okraju ali pa za dva ali več okrajev skupaj so si ustanovili po eno učiteljsko društvo, da se v mesečnih zborovanjih pogovarjajo in posvetujejo o koristi in napredku šole, o vzgoji in pouku izročene jim mladine, pa tudi o vrednosti slovenskega jezika in sploh o kulturi naroda. S tem so postala učiteljska društva pomenljive postojanke za narodovo korist. Ako v katerem okraju ni samostalnega učiteljskega društva, je to slabo znamenje stanovske učiteljske organizacije dotičnega okraja. Vsa slovenska učiteljska društva

Z molitveniki in nabožnimi knjigami pa smo Slovenci že tako založeni in preskrbljeni, da bi mohorska družba lahko za več let opustila ednake knjige in to tem bolj, ker morejo naši knjigarji morebitnim potrebam vsak čas in v vsakem oziru ustreči. In še eno je! Družba ne sprejema rada prevodov, marveč se trudi podajati svojim udom izvirnih del. Zakaj pa dela izjemo baš z molitveniki?

Ne domišljamo si, da se strinjajo s predstoječo našo sodbo o letošnjih družbenih knjigah vsi, reči pa smemo, da se opira na lastne izkušnje in opazovanja in da število naših somišljenikov ni neznatno. Tudi ocene drugih listov se v marsičem strinjajo z našimi nazori. Pri večini pa je opazovati željo, ki se vleče kakor rudeča nit, željo namreč naj bi se družba prihodnjič bolj ozirala na dejanske razmere in potrebe slovenskega čitajočega občinstva, naj bi vselej in povsod sporedno korakala z razvijajočim se in napredujočim našim narodom.

Na ta način bo raslo število njenih udov tudi v bodoče in družba bo mogla reči, da izpolnjuje nalogo, katero so jej zastavili njeni ustanovitelji, in katere se imajo tudi njeni nasledniki držati v kolikor jim spreminjene razmere in dejstva ne narekujejo druge poti.

po Štajarskem, Kranjskem in Primorskem so se pred 15 leti združila v veliko „Zavezo“ slovenskih učiteljskih društev; zato da se učiteljstvo vseh teh dežel tesneje združi na skupno delo pri vzgoji in pouku slovenske mladine in za povzdigo učiteljskega stanu. V „Zavezi“ je nad 35 društev. Ni nam tu namen obravnavati notranje organizacije učiteljstva, temveč naglašati moramo, da organizacija učiteljstva vpliva jako dobro na napredek slovenskega naroda; zato pa Nemcem, nemškutarjem in celó vladi ni organizacija slovenskega učiteljstva nič kaj posebno všeč, ovirajo jo, kolikor jo morejo in znajo; a naše učiteljstvo je že toliko zavedno in izobraženo, da se zaveda svoje kulturne važnosti ter se ne straši kislih obrazov zastarele birokracije, ono pa tudi ve, da je učiteljstvo imenitni del narodnega razumništva, da je meso iz njegovega mesa, kri iz njegove krvi, da se torej ne sme nikdar in nikoli ločiti od njega, temveč z njim spojeno in združeno ostati, zato rečemo naše učiteljstvo je močan steber naroda.

V minoletem letu je slovensko učiteljstvo popolnilo svojo organizacijo z važnimi sklepi, namreč: 1. V Mariboru izhajajoči učiteljski list „Popotnik“ izhaja le kot znanstveni šolski list. 2. V Ljubljani izhajajoči „Učiteljski tovariš“ pa le kot šolsko politični list in 3. za slovensko mladino izdava „Zaveza“ zabavno poučni list „Zvonček“. „Popotnik“ naj naročajo odsej krajni šolski sveti za svojo šolo; kajti kjer se bode v šolski knjižnici nabajal „Popotnik“, tam bode pouk lažje in izdatnejše napredoval, šola bode na višji stopinji, ker bode učiteljstvo iz „Popotnika“ lahko zajemalo znanstveno pedagoško stvarino. Ako se naroče nanj vse šole slovenskih dežel, imel bode zadostno število naročnikov. Naročnina znaša za vso leto 6 K ter se pošilja g. Francu Luznarju, učitelju v Primorskem, pošta Kranj na Kranjskem.

„Učiteljski tovariš“ se ne bode pečal z nobeno znanostjo, temveč z društvenimi učiteljskimi zadevami, s socialnim razmerjem učiteljstva, s šolsko-gospodarskimi in političnimi zadevami, s šolskimi postavami itd., on bode služil za javno vez učiteljstva z narodom in za organ stanovske organizacije. „Učiteljski tovariš“ torej naj naročujejo učitelji kot privatne osebe, kjer učiteljstvo ne bode imelo tega lista, bode to znamenje, da je ono mrtva veja narodnega drevesa. Ta list naj naročujejo tudi društva, čitalnice itd., posebno udje krajnih šolskih svetov in prijatelji šolstva. Naročnina znaša 8 K, katera naj se pošilja g. Fr. Černagoju, nadučitelju na Barju v Ljubljani.

„Zvonček“ je namenjen slovenski mladini. Prva številka je že izšla. Slike so lepe. Bogata vsebina čtiva kakor: „Pozdrav“, „Vprašanje soln-čecu“, „Da mi biti je drevo“, „Molitev“, „Samostanski zvonovi“, „Bolček — prijatelj ptic“, „V sanjah“, „Božične sanje“, „V poslednjih trenutkih“, „Francek in Tonček“, „Po zimi“, „Slovenske pravljice“, „Dva berača“, „V božični noči“, „Rebus“, „Demant“ in „Naloga“ je kaj primerna za mladino. Šolske knjižnice, društva, starši, učitelji in vzgojitelji sezite po „Zvončku“ imeli bodejte veselje z njim! „Zvonček“ izhaja 1. dne vsakega meseca ter stane za vso leto 5 K 50 v. Naročnino vsprejema Luka Jelenc, učitelj v Ljubljani, Rimska cesta št. 7.

Tako vidimo slovensko učiteljstvo v nemurni delavnosti 1. za šolsko znanost in pouk, 2. za tesnejšo stanovsko združitev na podlagi narodne individualnosti in 3. za domačo vzgojo otrok z lepim berilom. Vse te tri smeri koristijo slovenskemu narodu, mu povzdigajo kulturo ter ga vodijo k večji zavesti in samostalnosti; zato se veselimo organizacije slovenskega učiteljstva in ga podpiramo v njegovih težnjah!

Štajarsko slovensko učiteljstvo se je vendar pred šestimi leti v naglici pregrešilo zoper narodno individualnost, pristopilo je namreč iz varnih ozirov do izboljšanja svojega gmočnega stanja po pomoti k nemškemu „Lehrerbundu“, h kateremu plačujejo na leto po 20 kr. od osebe ter mu določajo milodare v tiskarske namene. S tem je štajarsko učiteljstvo nekoliko oslabilo slovensko organizacijo pri svoji „Zavezi“, je naši književnosti odvzelo precej odjemalcev; kajti slovenski denar je šel v roke nemške književ-

Praktične vrednosti pa za naše ljudstvo ta knjiga nima. Kaj pomaga širiti njegovo duševno obzorje po daljnem svetu, če ne pozna najbližnjega. „Warum in die Ferne schweifen, das Gute liegt doch so nah.“ zakličemo lahko odboru družbe sv. Mohorja. Ali pozna slovensko ljudstvo svoje brate Hrvate, Čebe, Poljake in Ruse še bližje, ali pozna samega sebe in svojo zgodovino? Vse to mu je skoro povsem „neznani svet“. In ravno družbi sv. Mohorja nudi se naj lepša prilika širiti med našim ljudstvom misel slovanske vzajemnosti. Te prilike in dolžnosti pa se ali ne zaveda ali pa neče zavedati. Pred vsem se je ozirati na to, kaj nam utegne najprej koristiti, potem še le je misliti na drugo.

O Lampetovih „Zgodbah sv. pisma“ ne bomo podrobneje govorili; tudi letošnji šesti zvezek zasluži isto pohvalo in priporočilo, kot prejšnji. Bolje bi pa bilo, da je izdala družba vse zgodbe v krajšem času, da bi se izdavanje ne zavlačevalo toliko let, in da ne bi zanimanje za nje polagoma pojemalo.

Nikakor pa se ne strinjamo, da družba vsako leto izdaje po eden ali dva molitvenika. Odboru družbe sv. Mohorja bi moralo biti v prvi vrsti do tega, da ustreza dejanskim potrebam slovenskega naroda in nadomešča vsaj nekoliko to, kar dobivajo drugi narodi od države, dežele in drugih naprav.

nosti, je osmešilo klic: „Proč od Gradca!“ ter se je podredilo v organizacijo nemškemu Mihecu, ki jih hoče letos tako upreči, da si bode moral sleherni „Lehrerbundov“ ud naročiti tudi nemški učiteljski časopis. Ker se naše učiteljstvo ne sme dati vladati z nemškim nasiljem in staviti slovensko zavest v ozadje, zahtevajo koristi slovenskega naroda, da se naj slovensko učiteljstvo organiziruje izključno le na podlagi narodove individualnosti. Slovensko učiteljstvo smatramo za neločljivo in nerazdružljivo stan našega naroda; ono je del naše narodove inteligence. Uprav v novem letu 1900 slišimo iz posameznih učiteljskih društev vesele vesti, da se naše učiteljstvo noče več dati vpregati v voz nemškega Miheca, temveč ono hoče podpirati in popolniti slovensko učiteljsko organizacijo pri svoji „Zavezi“. To gibanje pozdravlja naš narod z veseljem; kajti takrat, ko bodo vsi naši stanovi v gospodarskem in v vseh ozihi neodvisni od tujcev, takrat bode ves narod svoj!

Posvečujte torej, Slovenci odslej učiteljski organizaciji in gibanju več pozornosti in podpore nego doslej!

Druge slovenske novice.

(Osebnost.) Notarsko mesto v Mokronogu je dobil ptujski notar g. Makso Kosar.

(Potrjeni zakoni.) Cesar je potrdil zakonski načrt kranjskega deželnega zbora, naj se 111 m dolga zagrebška državna cesta v Kandiji pri Novem mestu uvrsti med deželne ceste, nadalje tudi zakonski načrt gledé vpeljave lovskih listov za Kranjsko.

(Mestna posredovalnica za delo v Ljubljani) je začela poslovati dne 3. t. m. Za posredovanje je plačati 40 vinarjev za štiri tedne.

(Ljubljanski barjani) se hočejo po novem letu skupno izseljevati v Ameriko. Ko bo država se spomnila na izsuševanje nezaravega in neplodnega barja, zgodi se ji lahko, da ne bo več — prebivalcev.

(Obesil se je) dne 31. m. m. posestnik Franc Kerže na Opekarski cesti v Ljubljani. Zmešalo se mu je.

(Centralna posojilnica slovenska) s se dežem v Krškem, kateri se je pridružilo do zdaj 32 okrajnih posojilnic, je imela lani 300.000 K prometa. Njen organ „Slovenska zadruga“, glasilo slovenskih posojilnic in gospodarskih zadrug, izhajal bode tudi v novem letu. Prva številka prinaša raznovrstne narodno-gospodarske razprave. List stane na leto 4 K in se naroča pri omenjeni zadrugi na Krškem.

(Iz Krškega.) Okrajna posojilnica na Krškem je imela lani prometa blizu 600.000 K in je darovala v dobrodelne namene 55 gl. namreč šolam krškega okraja, Ciril Metodovi družbi, Pedagoškemu društvu in v slovstvene namene slovenskih posojilnic po 5 gl. — Čitalnica je priredila zadnji dan leta zabavo svojim članom, namreč igro „Muteč“ in šaljivo loterijo.

(Gospa Hočevr v Krškem) je darovala za zidanje nove šole na Vidmu 7000 K.

(Pouk v sadjereji) je že upeljala „Gospodarska zadruga“ v Sinčivasi na Koroškem. Napravila si je v ta namen velik vrt ter nakupila 10 tisoč sadnih divjakov. Pouk se je začel dne 4. t. m. Take naprave bi bilo tudi pri nas potreba.

(Gorica.) Pri deželnozbornski volitvi veleposlstva v Gorici dne 3. januarja t. l. bil je izvoljen Oskar Gabersček; dobil je 103 glasove.

(Okrajno sodišče v Kobaridu) je začelo poslovati z novim letom 1900.

(V kaznilnici v Kopru) so se po božičnih praznikih spuntali kaznjenci, ker niso dobili za praznike boljše hrane. Cela kompanija vojakov je šla mirit iz Trsta.

(V Ameriko) se je izselilo v pretečenem letu iz okrajev Črnomelj, Kočevje in Novo mesto 730 oseb. Mnogo pa jih je še seveda na tihoma popihalo.

Zapisnik

redne skupščine okrajnega zastopa celjskega, dne 27. grudnia 1899.

Načelnik dr. Jos. Serbec, kot predsednik, konstatuje sklepčnost okr. zastopa, ker je nav-

zočil 22 gg. okrajnih zastopnikov ter odpravi sejo ob 10. uri popoldne. Kot vladni zastopnik pride c. kr. nadkomisar plem. Kriehuber, katerega načelnik zbora predstavi. Zapisnikarjem te seje izvoli se g. dr. L. Filipič.

Okrajni odbornik g. dr. Ivan Dečko prednaša proračun okrajne blagajne za leto 1900 točko za točko.

Po predlogu okr. zastopnika g. dr. Vrečko ta sprejme se za podporno društvo c. kr. nižje gimnazije na mesto 100.200 kron, tako, da se vsota za različne subvencije zviša od 2600 na 2700 kron.

G. notar Baš izreče željo, naj bi okrajni odbor pretresoval zadeva zastran preložitve planinske ceste čez Jezero v drugo dolino in pa preložitve ceste od Griž proti Št. Lovrencu, tako, da bi ta cesta ne šla po ovinkih skozi gozde, kar se vzame na znanje.

Proračun sprejme se potem z dohodki po 31165 kron in stroški po 103226 kron 68 vin. torej s primankljajem po 77061 kron 68 vin. kateri primanjkljaj se naj pokrije s 24%, priklado na direktne davke.

Ta priklada znaša pri v celjskem okraju predpisanih davkih po 322038 kron 14 vinarjev 77289 kron 15 vinarjev, tako, da bi se preostajalo 227 kron 47 vinarjev.

Pregledovalcem računov za leto 1899 izvolijo se gg.: Dragotin Hribar, dr. Avgust Schurbi in Fr. E. Fridrich.

O prošnjah občin tega okraja za pobiranje več kot 20%, doklad na neposredni in več kot 15%, na posredni davek poroča okrajni odbornik g. dr. Ivan Dečko in se dovoli po njegovem predlogu pobiranje teh doklad sledečim občinam:

Št. Jurij neposredni 35, posredni 20, Št. Lovrenc neposredni 40, posredni 20, Žalec trg neposredni 40, posredni —, Griže neposredni 45, posredni 20, okol. Celje neposredni 28, posredni —, Vel. Pirešica neposredni 47, posredni —, Gotovlje neposredni 55, posredni 20, Št. Peter neposredni 30, posredni —, Dobrna neposredni 30, posredni —, Novacerkev neposredni 37, posredni —, Višnjavas neposredni 45, posredni —, Vojnik neposredni 60, posredni —, Škofjavs neposredni 30, posredni —, Petrovče neposredni —, posredni 20, Dramlje neposredni 35, posredni —, Št. Martin neposredni 45, posredni —.

Občine Frankolovo, Kalobje in Št. Pavl se niso predložile pravilno sestavljenih proračunov in se okr. odbor pooblašča, da dovoli v imenu okr. zastopa tem občinam pobiranje primernih doklad, kadar bodo predložile pravilno sestavljene in obložene proračune.

O izvršitvi nove okrajne ceste Teharje-Lubčno poroča g. pl. vitez Berks, iz katerega poročila je razvidno, da znašajo skupni stroški za to cesto 6836 gl. 08 kr. Po proračunu pa bi bila ta cesta stala 9800 gl. tako se je vkljub temu, da se je cela cesta fundirala, kar ni bilo v proračunu, prihranilo še 2963 gl. 92 kr.

To poročilo vzame se z odobravanjem na znanje ter se izreče g. pl. vit. Berks-u za njegov trud in požrtvovalnost pri gradnji te ceste pri srčna zahvala.

Okr. odbornik g. dr. Ivan Dečko poroča, da se je tudi nova okrajna cesta Medlog-Lopata letos izvršila in znašajo dotični stroški 2263 gl. 90 kr. po proračunu pa 4200 gl. torej za 1936 gl. 10 kr. manj, kakor je bilo proračunjeno. To poročilo vzame se na znanje in se račun odobri.

G. Lipuš priznava, da je okr. odbor v zadnjih letih mnogo storil bodisi za napravo novih cest, bodisi za zboljšanje že obstoječih okrajnih cest, meni pa, da je treba še tu in tam napraviti novih okrajnih cest, tako bi bila jako potrebna cesta iz Šmartnega do Novocerkev, kjer je bila nekdanj že okrajna cesta, a se je žalibog opustila. Ta cesta je za gospodarske in druge vožnje iz Šmartna proti Novicerkvi, Dabrni, ali Vojniku nujno potrebna, ker morajo sedaj Šmartčani težke vozove na Vojnik, Novocerkev itd. voziti skozi Celje, torej mesto po eno uro po šest ur daleč.

Okr. odbornik g. dr. Ivan Dečko izjavi, da ima ta cesta sicer svoj pomen, da pa okrajni odbor sedaj še ne more misliti na napravo te ceste, ker ga čaka v kratkem gradnje drugih, mnogo važnejših cest in mostov na vsak način

pa bo okr. odbor tudi to cesto imel za poznejše čase v evidenci.

G. notar Baš in g. kanonik dr. L. Gregorec menita, da bi bolj kazalo napraviti cesto iz Šmartna na Vojnik, ker se tako prej pride do državne ceste.

Ti predlogi vzamejo se na znanje in dobi okr. odbor nalogo te ceste pregledati in poročati o tem v edni prihodnji skupščini.

O predlogu okr. odbora, da se dovoli za zidarsko šolo v Vojniku letna podpora 100 gl. poroča g. dr. Ivan Dečko in se ta predlog soglasno sprejme.

O prošnji županstva trg Žalec za odobrenje posadnega pisma glede nekega pašnika poroča g. dr. Ivan Dečko ter predlaga, da se to posadno pismo odobri, kar obvelja.

Dopis deželnega odbora od 4. oktobra 1899. št. 41091, v zadevi podpor krajnim ubožnim zalogam vzame se na znanje ter se sklone odgovoriti dež. odboru, da ni okr. odboru v to svrhu nobenih zalogov na razpolago; pri tej priliki naj se po predlogu g. notarja Baša in g. Lipuša dež. odbor poprosi, da naj pri podelitvi podpor od strani večjih, posebno mestnih občin, tujim, v kakšno kmečko občino pristojnim ubogim, katere podpote se dajejo na račun teh občin, ozir jemlje na to, koliko premorejo te občine potem vrtni, da se ne bodo takim ubogim dajale po nepotrebnem previsoke podpore na račun njihovih domovinskih, večinoma nepremožnih občin.

V zadevi nakupila galice proti peronospori vpraša kanonik g. dr. L. Gregorec, na kar mu g. načelnik pojasni, da gre okr. odbor vinogradnikom s tem na roko, da naroči po dež. odboru večjo množino galice in jo izroči potem občinam, tako, da pride galica mnogo ceneje kakor pri trgovcih.

Med posameznimi predlogi poroča g. dr. Iv. Dečko o odpisni izjavi županstva trg Št. Jurij in predlaga, da se ta izjava odobri, kar obvelja.

G. dr. Ivan Dečko predlaga prošnjo županstva Celjske okolice za napravo nove okrajne ceste, katera naj bi vezala Medlog z Gaberjem. Ta predlog se v smislu prošnje sprejme in se naloži okr. odboru, da preskubi potrebne načrte in stroškovnik ter predloži zadevo prihodnji skupščini.

G. dr. Ivan Dečko predlaga še prošnje za različne subvencije in se podeli Francu Bernekerju na Dunaju podpora 120 gl. v mesečnih obrokih po 10 gl. počenši s 1. grudnom 1899 in godbenemu odseku čitalnice v Celju za nabavo uniforme, instrumentov in muzikalij pa enkratna podpora po 250 gl.

Prošnja kmetijskega bralnega društva v Grižah za podporo prepusti se okr. odboru v rešitev.

Po predlogu g. Zaniera sklone se na dež. odbor pritožba, ker ni v Št. Pavlu nobenega okrožnega zdravnika in prositi, da se tam zdravnik čim prej nastavi.

G. dr. Vrečko predlaga prošnjo na delegacijo državnega zbora v zadevi nabave cenejšega smodnika za streljanje proti toči, kateri predlog se sprejme.

G. dr. Juro Hrašovec predlaga resolucijo zaradi naprave dvojezičnih napisov ob železnici Celje-Velenje in ob železnicih na Sp. Štajarskem sploh, katera resolucija se z živahnim odobravanjem soglasno sprejme.

Ker ni daljnih predlogov, zaključí g. predsednik sejo ob 12. uri popoldne ser se zahvali gg. okr. zastopnikom.

Književnost.

(„Vrtec“), časopis s podobami za slovensko mladino, katerega je leta 1870 ustanovil mnogozaslužni, pokojni c. kr. učitelj Ivan Tomšič „Vrtec“ s prilogi „Angelček“ izhaja vsak mesec in ga urejuje g. profesor Anton Kržič v Ljubljani. Cena lista je 3 K 20 v. in se slovenski mladini v naročbo toplo priporoča.

(„Dom in Svet“) ilustrovani leposlovni in znanstveni list, je nastopil svoje 13. leto. Obsega več znanstvenih in leposlovnih razprav, povestij, pesmic itd. ter lepih slik. Cena mu je 4 gl. 20 kr. na leto, ter izide dvakrat v mesecu. Dijaki dobijo list za letnih 3 gl. 40 kr.

(„Ljubljanski Zvon“.) Z novim letom je nastopil „Ljubljanski Zvon“ svoje 20. leto. Uredništvo je prešlo v roke pesnika prvaka Antona Aškercja, kar se tudi prvemu letošnjemu zvezku tako po znanosti obliki, kakor tudi po umetniški in znanstveni vsebini takoj spozna. Obsega pa ta zvezek pesmi priznanih naših pesnikov Zupančiča, Aleksandrovega, Gangla, Vojanovega itd., Murnikovo humoresko „Iz dnevnika nadobudnega Dvojokogaja, Govekarjevo novelo „Suzana“, več znanstvenih in književnih razprav itd. Koliko slov. rodoljubov in narodnih hiš pa je še vedno, ki nimajo „Zvona“, dasi mu je cena le letnih 4 gl. 60 kr.

(Anton Aškerc) se imenuje študija, katero je spisal ravnokar dr. Gojmir Krek, sin graškega vsučiliščnega profesorja dr. Gregorja Kreka, o našem pesniku prvaku. V znanstveno, nemško pisano razpravo je vpletenih tudi več spretnih prevodov Aškercjevih poezij. Vsak Slovenec bi se moral zanimati za našega dičnega pesnika Aškercja, in vsak, kdor razume nemški, bi si naj to oceno tudi prečital. Knjiga je izšla v zalogi L. Schwentnerja v Ljubljani ter stane 80 kr., po pošti pa 83 kr.

Dopisi.

Iz Savinjske doline. (Iz učiteljskih krogov.) Pred nekolikimi dnevi se je dostavljala slovenskemu učiteljstvu na Štajarskem „Pädagogische Zeitschrift“. Ta list je glasilo graškega učiteljstva in z njim glasilo zaveze nemških učiteljev in učiteljic na Štajarskem. Bil je že v zadnjih zdihljeh, kajti že pred leti ni več odgo varjal celokupnosti štajarskega učiteljstva. Ko se je pa v delegacijski seji „Lehrerbunda“ o Veliki noči l. 1898 jela — žal — rušiti naša vzajemnost, izkoristil je ta list isto priliko ter se oprijel, da se reši gotove smrti, pogrešne razdružujoče tendence.

Razdružitev je pa vsakemu stanu na kvar; da, na pogubo. Ptujsko učiteljsko društvo je lani na usiljevanje tega lista odgovorilo z jasno in njega uredništvu lahko umljivo resolucijo. Letos pa ima ta list toli — poguma in — se zopet priporoča slov. učiteljstvu v naročitev. Zdi se mi, da se nam izraža s tem nekako dvomljiva čast. Kako naj odgovorimo? V dokaz naše šolsko-politične zrelosti mora list brezpogojno nazaj, tudi, če je že razrezan.

Ali ta vrnitev njegova mora narediti učiteljski. Vrniti se mora v kupih. Zato naj prinese vsak cenjenih tovarišev list na bližnje zborovanje seboj. In se bodo iztisi povezali in poslali tja od koder so prišli. Kjer bi skupna vrnitev lista ne bila zlahka mogoča, tam se naj vračajo številke posameznice, in da ne bo stroškov, pod ravno istim zavitkom, pod katerim so se nam dostavile. Upravištvu čaka na naročitve v Gradcu, Leonhardstrasse 55 i.

Iz Bočne. Tukajšnje kmetijsko, bralno društvo imelo je dne 26. m. m. svoj redni občni zbor. Izvoljen je bil brez premembe dosedanji odbor, za predsednika že v petokrat velezaslužni gospod nadučitelj Božidar Dedič. Poročilo blagajnika vzelo se je z zadovoljstvom v znanje; računski prebitek za m. l. je 31 gl. 55 kr. Društvo bode za to leto naročilo vse iste liste katere je imelo do sedaj, namreč: „Slovenec“, „Domovina“ (2), „Slov. Gospodar“ (2), „Slov. List“, „Mir“, „Domoljub“ (2), „Kmetovalec“ (3). in družba sv. Mohorja.

Za čitanje se slednji čas kaže več zanimanja, posebno med našimi fanti, kar je gotovo hvalevredno. Boljše je, da se kratkočasijo z poštenim čitanjem, kakor z igro, plesom in pijančevanjem, iz katerega mnogokrat nastanejo žalostni nasledki. Oklenimo se tedaj tega edinega društva z vso vnašo, pustimo osebnosti na stran in delujmo složno — v slogi je moč!

Zadreci flosarji so sklenili se skrbno ogibati nemčurskih krčm na Vranskem. Mnogi, mnogi goldinar so pustili tem gostilnam, imeli so svojo postojanko, kjer je včasih flos visel, a sedaj bi svetovali, obesijo naj na isto mesto prusko pikelhavbo.

Maribor, dne 30. grudnia 1899. Splošni shod spodnještajarskega učiteljstva dne 7. m. m. v Mariboru, se je dostojno in častno izvršil.

V krasnem „Narodnem domu“ zbralo se je odlično število učiteljev, in nekaj učiteljic iz raznih naših slovanskih okrajev in eden cenjeni gospod tovariš iz Kranjske.

Gospod učitelj L. Černež, sklicatelj shoda, pozdravi v iskrenem nagovoru skupščino in otvori po izvolitvi predsedništva zborovanje, katero je spretno vodil gosp. nadučitelj Š. Cvahte. Glavni predmet zborovanja je bil razgovor o vzgojnih načelih in učnem smotru narodne šole. G. učitelj L. Černež in razni gg. govorniki so v jedrnatih besedah po izjavi slovedih pedagogov naglašali važnost in potrebo verskega pouka ter versko hravno vzgojo v ljudski šoli. Odločno se je povdarjalo, da se veronauk nikakor ne da in ne sme izločiti iz narodne šole in da ima učiteljstvo vzajemno s častito duhovščino versko hravno in narodno vzgojevati našo slovensko mladino.

Po daljšem vsestransko temeljitem in živahnem razgovoru je — razven dveh udeležencev iz mariborskega okraja — zbrana skupščina navdušeno in soglasno sprejela naslednjo resolucijo (eklep): „Dne 7. grudnia 1899 l. pri splošnem shodu zbrano spodnještajarsko učiteljstvo izjavlja, da se nikakor ne strinja z vzgojnimi načeli jungovcev; izjavlja, da hoče ostati zvesto dosedanjim svojim načelom in da smatra za svojo sveto nalogo, da vzgojuje šolsko mladino versko hravno, narodno in avstrijsko patrijotično. Pri tem pa naglašja, da se hoče složno in odločno potegovati za pravi napredek in svobodo šole, ter za pravico svojega stanu.“ Končno se je g. predsednik gospodom govornikom na temeljiti in živahni obravnavi dnevnega sporeda ter vsem navzočim gospodom za obilno udeležbo lepo zahvalil. Zbrana skupščina pa izrazi g. sklicatelju in voditelju zborovanja živahno svojo iskreno priznanje. Učiteljstvo se je vrnilo na svoj dom v svesti si, da je z blagim namenom odločno zastavilo svojo častno besedo v prosep prave vzgoje in izomike naše nadpolne mladine v blagor slovenskega naroda.

Narodno-gospodarske novice.

Zakaj padajo žitne cene?

Ne samo naši, temveč vsi avstro-ogrski kmetovalci, ne izvzemši onih v drugih državah, tožijo, in to po pravici, da nima žito dandanes nobene cene več. Kaj utesne biti temu vzrok? Človek bi mislil, da danes, ko ni zemlja tako rodovitna, kakor je bila nekdanj, ko se ljudstvo vedno bolj množi in ko se torej več povzije, da bi morale cene rasti. Pa ravno nasprotno.

Vzrok temu pripisujejo nekateri, in teh je mnogo, skoro edino le bogatašem. Deloma imajo prav.

Bogataši so tisti činitelj, ki delajo žitu ceno, kakor se jim navadno poljubi brez ozira na to, če poljedelcu to koristi ali škoduje. Eden ali njih več se združijo in zvišajo z ozirom na slabo obetajočo žetev ceno. Poljedelec poln nad komaj pričakuje žetve, ko bo mogel drago prodati svoj pridelek. Toda še ni dočakal tega trenutka, pa je že padla cena. Kako to? Ko bi se samo z domačim žitom tržilo, bilo bi skoraj nemogoče. A dandanes se povzije pri nas blizu toliko tujega žita kakor domačega. Ruska, Amerika in naposled Avstralija izvažajo svojo pšenico in jo uvažajo tudi k nam in če prav mnogo od nas oddaljeni, za nižjo ceno, nego jo morejo dati naši poljedelci.

V imenovanih deželah je namreč zemlja prav po ceni in je ni treba še tako močno gniniti kakor pri nas. Vsled tega in zavolje cenejšega proizvodjanja morejo jo prodajati dokaj ceneje nego naši poljedelci.

Razven tega pa imajo kapitalisti vse prometne mreže, železnice in ladje, popolnoma v svoji oblasti in kot dejanski gospodarji teh omogočujejo tujim proizvajalcem dovažati k nam svoje žito po isti, če ne še nižji ceni, kakor jo morejo dajati naši. V tem oziru so imenovane dežele zanje ravno tako blizu in pri rokah, kakor domača in treba je samo, da pade še edna zapreka, namreč, da se zniža mitnina na tuje žito in olajša uvoz. Tudi to so dosegli in naša država jim je šla s čudovito zaslepljenostjo na roko.

Če so torej vsi pogoji za ceneno uvažanje tujega žita dani, in če posamezni kapitalisti med seboj tekmujejo, kateri bi ceneje prodajal, ali, kar se mnogokrat dogaja, če se med seboj o bodoči ceni žita dogovoré zagotovivši si naprej svoj dobiček, kaj more nasproti njim naš posamezen, pa tudi združen poljedelec. Njemu so roke vezane in primoran je sprijazniti se s ceno, katero so mu določili sebični in brezvestni kapitalisti s pomočjo države.

Res je, da tekmujejo kapitalisti med sabo, edni povišujejo ceno, drugi jo zopet znižujejo, toda nikdar ne gredo tako daleč, da bi edna stranka drugo ugonobila, dobro vedo, da bi v slučaju, da pade poslednja, ne imeli več tekmece in da bi morala potem cena pri svoji visokosti ostati, kar bi naposled i našim proizvajalcem prav prišlo. Sicer je pa stranka, ki deluje za znižanje cen, vedno na ugodnejšem in ona je največ kriva propadanju naših kmetovalcev.

Vsled tega tekmovalca žitnih baronov s slabimi domačimi proizvajalci, trpi tudi naša obrt, ki ne najde na domačih tleh zadostnih odjemalcev; in od tod izvira malo ne vse nasprotstvo med mestom in deželo, med obrtništvom in kmetom. Država kot taka se za obrtnike ravno tako malo briga, kakor za poljedelce. K večjemu pospešuje izvoz njih izdelkov. Toda to je samo navidezno, ker od teh dobrot ima dobiček samo peščica milijonarjev, dočim na majhnega obrtnika ne odpade nič. Sicer pa imajo obrtniki edno prednost pred kmetovalci. Če postane proizvodnja dražje, nastavi obrtniki ednostavno svojim proizvodom višje cene. Kmet ne more tega storiti. Naj ga delavci in obdelovanje zemlje še toliko stanejo, cena žita ostane ista.

Posledice temu nenaravnemu stanju pa se tudi od leta do leta hujše kažejo. Na eni strani kapital, na drugi uboštvo; srednjega stanu, na katerem sloni vsaka modrourejena država, dandanes skoro ni več. To, kar bi se dalo imenovati srednji stan, je samo nekaka pokveka, ki se drži od danes do jutri, ker jej manjka prave podlage.

In ko se porušijo stebri srednjega stanu, pade vsa država. To nas uči zgodovina vseh časov. Grki, Rimljani in drugi narodi propadli so vsi samo zaradi tega in v istem trenutku, ko je izginil srednji stan.

Sredstva, katera je uporabljala do tedaj država, da prepreči to nesrečo, so bila prav neznatna in brezpomembna. Skušalo se je napotiti ljudstvo, da se poprime proizvodjanja drugih pridelkov, n. pr. sladkorja, vina, lanu itd. in se z njim opomore. Vse zastonj. Tisti trenutek, ko je začel novi vir nekoliko dobička donašati, požurila se je naša država in sklenila z drugimi državami trgovinske pogodbe, vsled katerih je tem državam omogočen z rečenimi domačimi proizvodi za nas ravno tako pogubno tekmovali, kakor z žitom.

Omenimo samo pogodbo, vsled katere uvažja Italija svoje vino k nam in je malone že ugonobila vinogradništvo Dalmacije in južne Tirolske.

Našo volno, naš lan, je izpodrinila avstralska volna; pridelovanje sladkorja nazaduje, odkar se je iznašel potvor saharin; naša živinoreja se ne more povspeti na isto višino, kakor bi se sicer, da je ne izpodjeda ogrska, rumunska in deloma tudi avstralska.

Te okolnosti kažejo dovolj jasno, kaka bo bodočnost naših kmetov, ako ne pride kmalu pomoč. Pomagano pa jim ne bo samo s tem, da se prepove in zatré trženje z žitom po kapitalistih. Država mora marveč odpraviti nizke mitnine in olajšave za inozemsko žito in druge proizvode. Še le na to, in v prvi vrsti na ta način mogel bo naš poljedelec tekmovali s tujim, le s tem zadobi naše žito, naša živina in pridelki sploh višjo, stroškom proizvodjanja primerno ceno.

Naše zadruge, in najsi se vse v Avstriji pridelano žito itd. razpečava le po njih, ne morejo tekmovali z mednarodnim kapitalizmom, dokler se uvoz iz inozemstva kratko malo ne prepove, dokler služijo prometne mreže le peščici bogatinov, ne pa tistim, katerim so v prvi vrsti namenjeni, to so poljedelci in obrtniki. Poleg tega pa so zadruge tudi neokretne in m an

spodobne za trženje nego posamezni trgovci, ter nikakor ne morejo doseči tega, kar bi dosegli sicer, da skrbi država zanje in njih zadružnike v isti meri, kakor se briga za prgišče denarnih baronov, ki so zanje zelo dvomljive vrednosti.

Štajarski deželni zbor.

Dne 30. m. m. je bila druga seja štajarskega deželnega zbora. Namestniški vicepredsednik dr. Netolizka je odgovarjal na interpelacije zaradi učiteljskih plač, češ, da je obračunjevanje zelo težavno; vso zadevo ima v rokah deželni šolski svet, dočim ne zadene pri zavlačevanju dež. odbor nikakršna krivda. Interpelaciji zaradi prometa na železnici Celje-Velenje se je ogovarjalo, da je bilo v začetku pričakovati, da prevzame državna uprava promet na tej železnici; zakaj se to ni zgodilo, ni znano. Poslanec Walz je izvedel svojo grožnjo glede napadov na slovenske poslance. Ta germanska grožnja pa se je skrčila v prostaško nemško denunciacijo. Obrekoval je celjske sodnike, češ, da so Nemci, ki so le zakrivilili navadno razžaljenje časti (!) obsojali, Slovence pa, ki so morili (!) in ubijali (!) so oproščali. Dasi spada Walz v okoliš, kjer bivajo takozvani gornještajarski "todni", vendar ni misliti, da je govoril tako gorostasne laži iz nevednosti, temuč videla se je njegova zloba očitno. Stvarno ga je zavračal slovenski poslanec Robič.

Grof Rokitski interpelira zaradi slabih prometnih razmer pri južni železnici ter vpraša, ali hoče namestništvo nujno posredovati, da se zgradi železnica Aspang Hartberg. Poslanec Lenko interpelira zaradi neugodnih prometnih razmer na železnici Velenje-Spod. Dravograd. Deželni glavar zaključil sejo z željo na srečno novo leto in trikratnim vzklikom cesarju.

Šola in dom.

S tekočim novim letom odpremo v "Domovini" posebni oddelki z naslovom "Šola in dom", v katerem bomo obravnavali v smislu napredka one važnejše zadeve našega vrlega učitelstva in šole, ki segajo neposredno ali tudi posredno v naš slovenski dom. Namen nam je po eni strani opozoriti na važnost in veliki pomen učiteljskega stanu in šole za naš narod, po drugi strani pa opozarjati naše učitelstvo na individualnost narodovo, od katere se nam ne sme niti duhovniški niti učiteljski, kmetski, obrtni, trgovski itd. stan oddaljiti. Vsi stanovi skupaj tvorimo narod in smo torej steber narode individualnosti; zato je neobhodno potrebno, da se vez narodove celokupnosti tesneje zategne krog naših stanov. Jačiti, krepiti in pospeševati to neobhodno potrebno vez med šolo, učitelstvom in domom, kakor tudi med drugimi stanovi ter gojiti čut vzajemnosti do naroda in obratno večji čut spoštovanja in spoznavanja važnosti do učitelstva, bodi torej naloga oddelka "Domovine" ter razmotrivanje "Šola in dom".

Politični pregled.

(Državni zbor) se skliče najpozneje v začetku februarja k daljšemu zasedanju, da reši v prvi vrsti budgetni provizorij parlamentarnim potom.

(Zopet novo ministerstvo.) Vedno bolj se širi glasovi, da se sestavi že v teku tega meseca novo stalno ministerstvo, kateremu bo na čelu vit. Körber. Tako pogosto ne menja nobena dekla svoje službe.

(Vojska se pomnoži.) Avstrijski vojni minister ima že baje izdelan načrt, kako se pomnoži avstrijsko-ogrska armada za 51.550 mož, kar bo stalo samo — 400 milijonov kron. Morda že res pride vojni minister v letošnjih delegacijah s svojim načrtom, v srečo davkoplačevalcev.

(Dr. Ludvig Schlesinger) vodja nemških nacionalcev na Češkem je umrl v Pragi.

(Češko-nemška pravna pogajanja) se tiho, a vendar nepretrgano vrše. Seveda nočejo Čehi drugače ničesar slišati o spravi, kakor če Nemci opuste svoje pretirane zahteve v binkoštnem

programu ter pripoznajo češko državno pravo. Toda baš v tej točki so Nemci, pa tudi vlada neizprosno trdoglavi ter je nedavno sam deželni glavar v češkem deželnem zboru grajal omejevanje češkega državnega prava, zaradi česar je nastal v zbornici velikanski hrup.

(Iz Italije.) Kralj Humbert je o priliki novega leta podelil amnestijo za prestopke zoper javno varnost in zoper pravo zborovanja, kakor tudi zoper tiskovni zakon; dalje zoper svobodo dela, zoper javne organe, ki so posredovali, ko se je motil mir, kakor tudi za politična hudo delstva, v številni prestopke, storjene po snovanju oboroženih druhal v svrhu izvrševanja gotovih deliktov, in slednjič za prestopke, ki imajo namen ovirati funkcioniranje državnega zbora.

(Na Bismarckovih otokih) so napadli domačini neko večjo nemško ladjo, jo oropali ter ubili kapitana in vse moštvo. Divjakov se tedaj še ni prišla nemška kultura toliko, da bi imeli strah pred Bismarckovim imenom in pred — Nemci.

(Vojna v Afriki.) Angleške posadke so imele na bojišču žalostne prizorke. Nastalo je veliko pomanjkanje živil. Cena živežu je poskočila za dve tretjini. Dobro organizovani Buri skrbijo, da pokupijo vsa živila in klavno živino Angležem kar pred nosom. Angleška vlada se že baje kesa, da je vojno pričela. Burom prihajajo od vseh strani v Evropi ne le pismene simpatije, temveč tudi večji denarni zneski, tako, da lahko nad leto dni vojno nadaljujejo. Ne tako (Angleži. Dne 22. m. m. je v Ladysmithu zaprta angleška posadka skušala prodreti iz mesta, a je bila tako občutljivo prijeta, da je ostalo 70 ubitih in 236 ranjenih. Vrše pa se že velikanske priprave na bojišču, kjer bo Angležem zopet slaba predla. Tudi pri Freru so poskušali zapreti Angleži prodreti, a bili so tudi tukaj premagani ter so se morali z velikimi izgubami vrniti v svojo nadaljno usodo. Dne 30. in 31. m. m. so bile pri Colensbergu večje praske, v katerih so zopet Angleži podlegli. Buri pa utrjujejo mirno svoje postojanke bolj in bolj. Govori se tudi o zmagi angleškega polkovnika Pilche pri Sunnisi, toda ta zmaga gotovo ni bila velika, sicer bi angleški listi ne bi tako skromno poročali. Pričakuje se pa te dni edna največjih bitk, katera bo najbrže zapečatila nadaljno usodo.

Razne stvari.

(Usmrčenje žene.) Dunajski porotniki so nedavno obsodili na smrt Julijano Hummel in njenega moža, ker sta lastno petletno hčerko tako grozovito mučila, da je umrla. Možu se je smrtna kazen spremenila v dosmrtno ječo, dočim so ženo dne 2. t. m. obesili. Ker po smrti dunajskega krynika še ni imenovan naslednik v žalostnem poslu, poklicati so morali praškega krynika Wohlschlagerja. Že ime kaže, da svoj posel razume.

(Uboštvo na Dunaju) se je pokazalo najhujše letošnje zimo v takozvanih sobah za ogrevanje. Otroci, žene in mošje so polnili na tisoče v mrzlih dneh lačni in premrzli človekoljubne prostore.

(Samomor umirajočega.) Dne 1. t. m. se je na Dunaju nek bolni mož med podelitvijo sv. olja na tihoma pod odejo zabodel nož dvakrat v srce ter izkrmavel.

(Papež o sam sebi.) Nedavno je bil v avdijenci pri papežu temešvarski škof Dešefi. Papež mu je rekel: "Dobro me poglej sinko moj, jaz še nisem popolnoma zlomljen starih. Čutim se še dovolj čvrstega za vladanje ter hočem še marsikaj ukreniti v blagor svete cerkve."

(Glasbenik Karol Millöcker), popularni komponist operet, kakor "Bettelstudent"; "Der arme Jonathan" je umrl te dni na Dunaju.

(Potres.) Kakor poročajo iz Petrograda, je v ahalkalaškem okraju tifiške gubernije potres porušil deset manjših vasi. Guverner je odredil izredno pomoč ter poslal vojaštvo na kraj nesreče.

(Srečna Slovenka v Ameriki.) Gdč. Leopoldina Kovačič, hčerka pok. glavnega davčnega kontrolorja v Novem mestu, je šla svojočasno kot učiteljica v Ameriko. Nedavno pa se je poročila z ameriškim bogatašem Stellenbachem.

(Kuga.) Kakor javljajo iz Rio de Jenaira z dne 2. t. m., se v Santosu in St. Paulu kuga razširja bolj in bolj. Slučaji, opazovani zadnje dni, so nenavadno hitro povzročili smrt

Koledar.

Petek (5.) Telesfor, p. muč.; Simeon, stolpn. — Sobota (6.) Sv. 3 kralji. Razgl. Gospodovo. — Nedelja (7.) 1. po razgl. Gosp. Valentin; Raimund, maš. — Ponedelj. (8.) Severin, opat; Erhard, škof. — Torek (9.) Julijan in Bazilisa, mučenca. — Sreda (10.) Pavel, puščavnik; Agaton, papež. — Četrtek (11.) Higin, papi; m.; Pavlin, škof. — Prvi krajec 8. ob 6. uri 45 minut jutraj.

Loterijske številke.

Trst dne 30. decemb. 1899: 48, 20, 12, 44, 64.
Linc " " " " 55, 48, 64, 65, 83.

Ad št. 49968.

Razglas.

Štajarski deželni odbor je sklenil v svrbo popolnega izurjenja viničarjev za obdelovanje ameriških nasadov tudi leta 1900 prirediti po eden trajen viničarski tečaj in sicer na:

1. deželni sadje in vinorejski šoli v Mariboru
2. deželni viničarski šoli v Silberbergu pri Lipnici,
3. deželni viničarski šoli v Ljutomeru in
4. deželni centralni tranici na Bregu pri Ptuj.

Omenjeni tečaji se začnejo s 15. februarjem ter se končajo s 1. decembrom 1900.

V Mariboru se sprejme leta 1900 12, v Ljutomeru 12, v Lipnici 20 in na Bregu tudi 20 mladih sinov posestnikov in viničarjev, ki do bijo tam prosto stanovanje, celo hrano ter razun tega mesečno plačo 4 gld.

Izvešbanje v teh tečajih je v prvi vrsti praktično in le v toliko tudi teoretično, kolikor je to brezpogojno potrebno za predelavo in samostojne viničarje. Ob sklepu tečaja dobi vsak udeleženec spričevalo o njegovi porabnosti. Za sprejem v katerega teh tečajev imajo prosilci svoje koleka proste prošnje najpozneje do 15. januarja 1900 vposlati deželnemu odboru. V tej prošnji je izrečno pripomniti, v kateri naštetih učnih zavodov želi prosilec vstopiti ter je prošnji priložiti: 1. dokaz o dopolnjenem 17. letu, 2. navedeno spričevalo, katero mora biti potrjeno od župnega urada, 3. zdravniško izjavo, da ne trpi prosilec na kakšni nalezljivi bolezni in 4. odpustnico iz ljudske šole.

Pri vstopu se morajo prosilci zavezati od 15. februarja do 1. decembra 1900 nepretrgoma v tečaju ostati ter slušati vsa navodila, katera jim dajo za izvešbanje deželni strokovnjaki.

V Gradcu, dne 10. decembra 1899.

(387) 3—3 Od štajarskega deželnega odbora.

Vozni red na južni železnici.

veljaven od 1. prosinca 1900.

Odhod iz Celja proti Trstu. Brzovlak ob 3. uri 45 m. popoldne in ob 4. uri 13 m. jutraj; poštni vlak ob 10. uri 8 m. dopoldne in ob 2. uri 04 m. ponoči; osebni vlak ob 7. uri — m. jutraj (do Ljubljane) in ob 9. uri 08 m. zvečer (do Ljubljane); mešani vlak ob 5. uri 55 m. zvečer. Ostende-Trst-brzovlak 5. uri 55 m. jutraj (vsako sredo).

Odhod iz Celja proti Dunaju. Brzovlak ob 1. uri 29 m. popoldne in ob 1. uri 33 m. ponoči; poštni vlak ob 5. uri 21 m. popoldne in ob 2. uri 56 m. ponoči; osebni vlak ob 7. uri 26 m. jutraj in 2. uri popoldne (do Brucka); mešani vlak ob 9. uri 42 m. dopoldne (do Mürzschlaga). Trst-Ostende-brzovlak ob 11. uri 9 m. ponoči (vsaki četrtek).

Odhod iz Celja v Velenje. Mešani vlak ob 7. uri 40 m. jutraj in 4. uri 10 m. popoldne.

Odhod iz Velenja v Celje. Mešani vlak ob 5. uri 44 m. jutraj in 2. uri 40 m. popoldne.

Odhod iz Zidanega mosta v Zagreb. Osebni vlak ob 5. uri jutraj in 1. uri 28 m. ter ob 5. uri popoldne.

Odhod iz Spielfeld v Ljutomer. Mešani vlak ob 7. uri 20 m. jutraj in ob 2. uri 5 m. popoldne in ob 6. uri 55 m. zvečer (do Radgone).

Odhod iz Ljutomera v Spielfeld. Mešani vlak 4. uri 25 m. jutraj (do Radgone), 8. uri 40 m. jutraj, 3. uri 10 m. popoldne in 6. uri 25 m. zvečer (do Radgone).

Odhod iz Poljčan v Konjice ob 9. uri 10 m. dopoldne in ob 5. uri 25 m. popoldne.

Odhod iz Konjice v Poljčane ob 7. uri 15 m. jutraj in 2. uri 50 m. popoldne.

Odhod iz Pragerskega proti Ptuj itd. Brzovlak ob 3. uri 30 m. ponoči in ob 2. uri 55 m. popoldne; osebni vlak ob 9. uri — m. dopoldne in ob 8. uri 10 minut zvečer.

Odhod iz Maribora proti Dunaju. Brzovlak ob 2. uri 56 m. popoldne, 3. uri 10 m. in ob 2. uri 30 m. jutraj; poštni vlak ob 5. uri 27 m. jutraj in ob 7. uri 40 m. zvečer; osebni vlak ob 7. uri 35 m. jutraj (do Brucka), ob 9. uri 15 m. jutraj in ob 6. uri 4 m. zvečer (do Brucka); mešani vlak ob 12. uri 59 m. opoldne (do Mürzschlaga). Trst-Ostende-brzovlak ob 12. uri 29 m. ponoči (vsaki četrtek).

Odhod iz Maribora proti Trstu. Brzovlak ob 2. uri 22 m. popoldne in ob 2. uri 48 m. ponoči; poštni vlak ob 8. uri jutraj in 11. uri 52 m. ponoči; osebni vlak ob 5. uri 05 m. jutraj (do Ljubljane) in ob 7. uri 14 m. zvečer (do Ljubljane); mešani vlak ob 2. uri 35 m. popoldne. Ostende-Trst-brzovlak ob 4. uri 40 m. jutraj (vsako sredo).

Odhod iz Maribora na Koroško. Brzovlak ob 3. uri 36 m. ponoči; osebni vlak ob 5. uri 35 m. jutraj in ob 9. uri 25 m. dopoldne ter ob 3. uri 02 m. popoldne in ob 7. uri 45 m. zvečer do Sp. Dravograda.

Odhod iz Velenja v Sp. Dravograd. Poštni vlak ob 10. uri 22 m. dopoldne in ob 6. uri 40 min. zvečer.

Odhod iz Sp. Dravograda v Velenje. Poštni vlak ob 8. uri 48 m. jutraj in ob 12. uri 48 m. popoldne.

Dragotin Hribar

trgovina knjig, papirja, pisalnega in risalnega
orodja; tiskarna in knjigoveznica

priporoča gosp. trgovcem in slavnemu občinstvu svojo veliko zalogo vsakovrstnega papirja za pisarne, pisma, risanje in zavijanje, raznovrstno barvanega svilnatega (za cvetlice), za vezanje knjig itd., zalogo raznih risank in pisank, in posebno še lastno zalogo najboljših zvezkov pod imenom: »Spodnještajerska zaloga risank in pisank«. Hardtmuthovih in drugih svinčnikov in angleških peres po originalnih tovarniških cenah.

Dalje priporoča zavite za pisma raznih velikosti in barv, peresnike, črnilo, tablice, črtalnike, brisalke, krede, gobice, pačice in škatle za peresnike, torbice, knjižice za beležke, trgovske knjige, pečatni vosek itd. po najnižjih cenah.

Posebno lep izbor papirja in zavitek v mapah in elegantnih skatlah. — Najbolje strune za citre, gosli in kitare. Velik izbor albumov za fotografije in spomence, map za pisma in papirje, tintnikov, okvirje za fotografije, listice itd.

Šolske in molitvene knjige; prekupcem še poseben popust. Sv. podobice v vseh velikostih po najnižjih cenah. Preskrbi se tudi vsakovrstni tisk na porokobice.

v Celju

priporoča se p. n. gg. duhovnikom, pisateljem, založnikom in slav. občinstvu za vsakovrstno izvrševanje tiska po najnovejšem okusu in najelegantnejši obliki v raznovrstnih barvah. Izdeluje knjige, brošure, časopise, letna poročila, prospekte, vstopnice, dekrete, plakate, vabila, vožne liste, mrtvaške liste, vizitnice, naslovnice, cenike, imenike, kuverte s firmo, pobotnice, pravila, tabele za urade itd. — Vedno v zalogi so obrabci za posojilnice, sodnije, občine, šole itd.; kakor tudi v več krasnih barvah tiskane diplome za častne občane in častne člane.

V moji knjigoveznici se izvršujejo vsa knjigoveška in galanterijska dela, bodisi priprosta kakor tudi najfinjša priznana trdno in ukusno. Ker je moja knjigoveznica preskrbljena z vsemi potrebnimi stroji najnovejše sestave, vsprejema ter cenó in kar najhitreje izvršuje tudi največja naročila.

Konsumno društvo v Grižah

naznanja svojim udom, da se vrši

II. redni občni zbor

v nedeljo, dne 14. prosinca ob 2. uri popoldne
v hiši g. Andrej Candar v Zabukovci št. 148.

Dnevni red:

1. Račun za leto 1899.
2. Vpisovanje novih udov.
3. Volitev novega odbora.
4. Plača novemu poslovodju.
5. Govor o kavciji poslovdje.
6. Raznoternosti.

K obilni udeležbi vabi

odbor.

(5) 12

Vabilo

na

VI. redni občni zbor

posojilnice na Dolu (Hrastnik)

registrirane zadruge z neomejeno zavezo,

kateri se vrši

v ponedeljek, dne 15. prosinca 1900 ob 3. uri popol.

v posojilnični pisarni.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva.
2. Potrjenje letnega računa.
3. Razdelitev čistega dobička.
4. Volitev načelnika, 4 odbornikov, računskega pregledovalca in njegovega namestnika.
5. Skladnost.

Načelstvo.

Razglas.

Za napravo novega mostišča na železniški mostu čez Savo v Radečah potrebovalo se bo:

1. 840 borovih mostnic po 18/20 cm debelih in 290 cm dolgih,
2. 28 borovih obrobnih tramov po 10/16 cm debelih in 600 cm dolgih in
3. 14 hrastovih tramičev za delitev mostišča po 10/25 cm debelih in 600 cm dolgih.

Ponudbe za nabavo tega lesa naj se vpošljejo najkasneje do 20. januarja t. l. načelnistvu okrajnega cestnega odbora v Radečah.

Okrajni cestni odbor v Radečah
dne 3. januarja 1900.

(10) 1

Načelnik: F. Juvančič.

Trgovina knjig, papirja, pisalnega in risalnega orodja
tiskarna * knjigoveznica

Rotovška ulica št. 1
Graška cesta št. 2.

Dragotin Hribar-ja v Celju

Velika izbira v
vsakovrstnih
* kasetah *
albumih za slike,
albumih za poezije
in v instrumentih,
kakor:
gosli, citre, kitare,
tamburice i. t. d.

• Priporoča za bližnjo sezono: •
svilnati papir v vseh barvah,
barvani papir na eno ali obe strani,
zlati in srebrni papir,
zlati peno,
podobice za jaslice,
perje za cvetlice,
cvetje in žico za cvetlice,
barvo za mah i. t. d.

Lastna zaloga
krasnih * * * * *
razglednic
s cveticami in verzi itd.
• Za preprodajalce popust. •

Vse po najnižjih cenah.

Kuverte priporoča tiskarna D. Hribarja v Celju.

Prva kranjska tovarna testenin Žnideršič & Valenčič

(351) 24-9

v Ilirski Bistrici

priporoča svoje izborne testenine, kot makarone, fideline, vrvice in različne vloge za na juho vele-spoštovanemu občinstvu.

Prvi sijajni uspeh najinih izdelkov je ta, da se ni v našem okraju v treh letih toliko testenin zavžilo, kot najinih v teku enega meseca, kar jih izdelujejo.

Spoštovana gospodinja!

Sežite po tej jedi, katero pri nas s slastjo še oni zavživajo, kateri dosedaj o testninah niti slišati niso hoteli.

Najine testenine se dobé v vseh boljših prodajalnicah jestvin; zanesljivo najine pa so le one, ki se prodajajo v zavojih po 1/2 kg z najino firmo.

Trgovcem pošiljava cenik zastoj in franko.

Cisto novo!

Cisto novo!

Skladni koledar za leto

1900

po 60 kr., s pošto 5 kr. več.

Stenski koledar za leto

1900

po 25 kr., po pošti 3 kr. več.

Dobiti pri Drag. Hribar-ju v Celju.

Hiša

v Savinski dolini

blizu železnice, v kateri se nahaja gostilna in je pripravna za pekarijo se prodaja pod ugodnimi pogoji eventualno tudi nekaj zemlje. — Več pove

(9) 1

Anton Štefančič

Polzela, Savinska dolina.

Najboljše strune

za gosli, kitare, tamburice in citre

dobiti so v

trgovini

Drag. Hribar-ja

v Celju

Rotovška ulica št. 2.

Zahvala.

Se le pred kratkim dala sva svoje posestvo pri naši slavni domači

c. kr. priv. avstrijski zavarovalni družbi „Dunav“

zavarovati. V noči 19. listopada t. l. uničil je požar naše poslopje, pa tudi živino, krmo, žito in premičnine. V tej hudi stiski, katero poznajo le tisti, katere je zadela že požarna nesreča, pomagala nama je **najhitreje** omenjena družba. Štejeva si torej v dolžnost, za hitro izplačilo **polne zavarovalne vsote**, ne samo slavni zavar. družbi „Dunav“ ampak tudi posredujočemu gospodoma, komisarju Anton Kuharju in glavnemu zastopniku Arzenšek v Celju izrekati javno najtoplejšo zahvalo.

Liboje, dne 4. grudnia 1899.

Janez Skoberne
priča.

Franc Žmajde
Marija Žmajde | zavarovanca.

Resničnost potrjuje: Županstvo Petrovče, okraj Celje.

(8) 1 l. s.

Anton Koren, župan.

Posestvo z mlinom

proda

(6) 1

Jakob Hriberšek
v št. Petru pri sv. Rupertu.

Pristno novo vino iz lastnih vinogradov

se toči liter po 32 in 36 kr. v Kandušerjevi
gostilni Rotovške ulice št. 20. (289) 3-3

„Slavisches Echo“

nezavisno glasilo za politiko, narodno-gospodarstvo, znanstvo in umetnost

izhaja na Dunaju od novega leta 1900 kot tednik vsako soboto na 12-16 straneh ter stane na leto 6 gld., na pol leta 3 gld., na četrt leta gld. 1 60. „Slavisches Echo“ ima namen, braniti ustavno in zgodovinska državna prava slovan-kih narodov ter dokazovati, da spadajo duševno in moralno v isto vrsto z drugimi arijskimi narodi. — Pridobil si je sodelavce, priznanih sil, med vsemi slovanskimi narodi.

„Slavisches Echo“ ima in sprejme inšerate solidnih slovanskih in drugorodnih tiskov, ki so navezane na (394) 3-3 razne dežele.

Uredništvo in upravnništvo „Slavisches Echo“ na Dunaju.
Eugengasse Nr. 37. Wien X.

= ! Svoji k svojim ! =

Voščar in medicar

priloga velečastiti duhovščini ter slav. občinstvu sveče po najnižji ceni iz pristnega čebelnega voska, kakor tudi raznovrstne zvitke sveč za božična drevesca, za svečnice itd. Priporoča nadalje svoje raznovrstne okusne izdelke, kakor medeno pecivo, mnogovrstne tržne izdelke ter daja prodajalcem zdatni popust. Za čebelarje se dobiva med (strd), pristni izvrstni ter garantirani pitanec. Kupuje vsaki čas med v satovu, kakor tudi rumeni vosk po mogoče visoki ceni.

Za obila naročila se toplo priporoča in zagotavlja točno in pošteno postrežbo

LOVRO POKORN, Celje

Gledališka ulica št. 3

(396) 4-4

Slovenski kolesarji

pozor!

S 1. vinotokom t. l. prevzel sem zastopstvo in prodajo koles (bicyklov) najslavnejših tvrdk, osobito pa razpečavam po jako nizkih cenah kolesa

„Meteor“ in „Elektra“

katera so z najnovejšimi in dosežaj od drugih tovarn še ne doseženi iznajdbami dovršena. Obveščam ob enem, da bodem a pričetkom prihodnje sezone imel v zalogi razven koles tudi vsa dela taistih, nadalje kolesne potrebščine kakor svetilke, zvonce, sesalke, lepilo, snažilno orodje i. t. d., ter da bodem preskrboval tudi popravila koles.

Kulantno postrežbo zagajam in se priporočujem za mnogobrojna naročila

Josip Širca

v Žalcu, Savinska dolina.

Dobiva se povsod!

Najboljše

voščilo (biks) sveta

je **Ciril - Metodovo voščilo.**

Dá brez truda hitro in najlepši blišč.

Ozdrži usnje mehko.

Kdor hoče obuvalo ohraniti lepo,

bliščeče in trpežno

naj kupuje samo **Ciril - Metodovo voščilo.**

Glavni zalagatelj

Ivan Drufovka v Gorici

na Travniku šte. 5.

Podružnici v Sežani in Komnu.

Zaloga vsakovrstnega usnja.

— Ceniki trgovcem, zastoj in franko. —

Zahtevajte povsod!

(385) 10-4

Postranski zaslužek

trajen in rastoč, ponuja se spoštovanim, deloljubnim in stalno naseljenim osebam s prevzetjem zastopa domače zavarovalne družbe prve vrste — Ponudbe pod „1798“

Gradec, poste restante. (155)

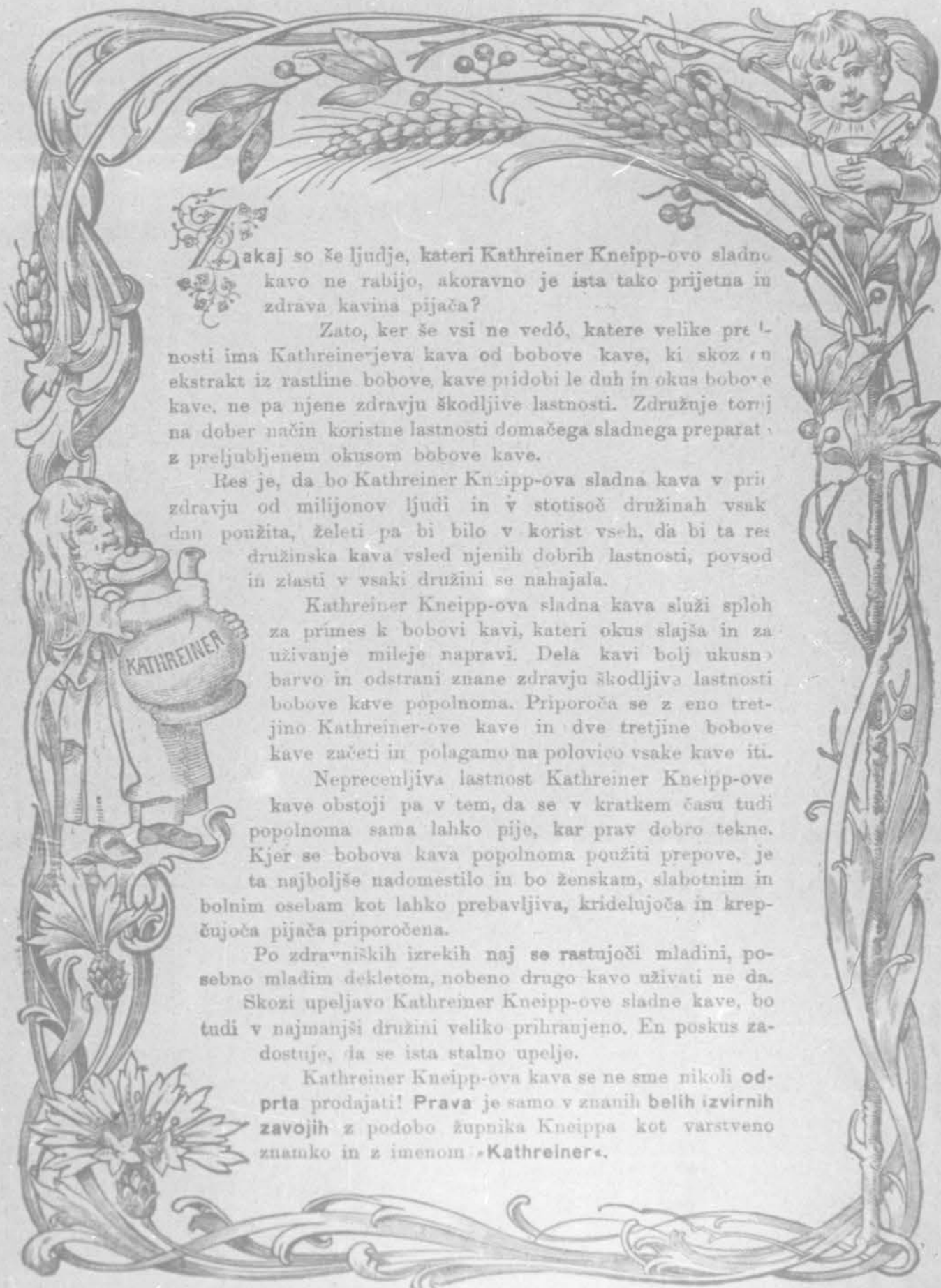
Čemu v Ameriko

ko si doma lahko denarja zasluži,

kdor zna brati in pisati, in mu je resna volja truditi se. Vprašanja v tej zadevi naj se pošiljajo v zaprtih pismih

„Ne v Ameriko!“ poste restante

(4) 3-2 v Ljubljano.

Kakaj so še ljudje, kateri Kathreiner Kneipp-ovo sladno kavo ne rabijo, akoravno je ista tako prijetna in zdrava kavina pijača?

Zato, ker se vsi ne vedó, katere velike prednosti ima Kathreiner-jeva kava od bobove kave, ki skoz en ekstrakt iz rastline bobove kave pridobi le duh in okus bobove kave, ne pa njene zdravju škodljive lastnosti. Združuje torej na dober način koristne lastnosti domačega sladnega preparata z preljubljenim okusom bobove kave.

Res je, da bo Kathreiner Kneipp-ova sladna kava v pri zdravju od milijonov ljudi in v stotisoč družinah vsak dan použita, želeli pa bi bilo v korist vseh, da bi ta res družinska kava vsled njenih dobrih lastnosti, povsod in zlasti v vsaki družini se nahajala.

Kathreiner Kneipp-ova sladna kava služi sploh za primes k bobovi kavi, kateri okus slajša in za uživanje mileje napravi. Dela kavi bolj ukusno barvo in odstrani znane zdravju škodljive lastnosti bobove kave popolnoma. Priporoča se z eno tretjino Kathreiner-ove kave in dve tretjine bobove kave začeti in polagamo na polovico vsake kave iti.

Neprecenljiva lastnost Kathreiner Kneipp-ove kave obstoji pa v tem, da se v kratkem času tudi popolnoma sama lahko pije, kar prav dobro tekne. Kjer se bobova kava popolnoma použiti prepove, je ta najboljše nadomestilo in bo ženskam, slabotnim in bolnim osebam kot lahko prebavljiva, krideljujoča in krepčujoča pijača priporočena.

Po zdravniških izrekih naj se rastujoči mladini, posebno mladim dekletom, nobeno drugo kavo uživati ne da. Skozi upeljavo Kathreiner Kneipp-ove sladne kave, bo tudi v najmanjši družini veliko prihranjeno. En poskus zadostuje, da se ista stalno upelje.

Kathreiner Kneipp-ova kava se ne sme nikoli odprta prodajati! Prava je samo v znanih belih izvornih zavojih z podobo župnika Kneippa kot varstveno znamko in z imenom „Kathreiner“.